

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΞ ΕΣΠΕΡΙΑΣ.

πό τῆς παρελθούσης εβδομάδος εἰρηνικὴ αὔρα πνέει καθ' ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, στωμύλα δὲ καὶ φιλοφρονητικὰ χεῖλη ἐκάλυψαν τοὺς ἐπὶ στυγμὴν φοβερῶς ἐπιδειχθέντας ὀδόντας τῆς ἀρκτου καὶ τοῦ κήτους, ὡς ὀνομάζουσι σεμνοπρεπῶς οἱ ἐν Βερολίῳ Ρωσσίαν καὶ Ἀγγλίαν. Τοὺς νέους τοῦ γηραιοῦ Γλάδστονος ρητορικοὺς θριάμβους θὰ ἐπισκιάσῃ ἡ διαίτησις τοῦ σεβαστοῦ πατρὸς τοῦ ἡμετέρου Βασιλέως Χριστιανοῦ, εἰς ὃν ἀνετέθη ἡ συμβιβαστικὴ μεσολάβησις καὶ εἰρηνικὴ τῶν

διαμαχομένων ἰκανοποίησις. Μέγα βεβαίως καὶ τοῦτο δέξιμα τῆς καθ' ἡμᾶς τῶν ἡγεμόνων ἀρετῆς, ἔργα εἰρήνης ἀσκούτων καὶ

ταυτὴς τὴν ἐπικρατίην πατριωδῶς εἰσηγουμένων.

Γνωρίζεις τὴν συγκινητικὴν τῆς Ἀτάλας ἐποποιίαν, ἣν ἔγραψε νεαρώτατος ὁ φιλέλληνας Σατωβριάνδος; Τὸ γνωστὸν τοῦτο ἐκ δύο διαφορῶν ἑλληνικῶν μεταφράσεων βιβλίον ἔχει καὶ περιέρχον τὴν ἱστορίαν καὶ ἐνδιαφέρουσαν. Ὅτε κατὰ τὸ 1806 διήλθε καὶ διέτρεξεν ὁ Συγγραφεὺς τὴν τότε δούλην Ἑλλάδα εὗρεν ἀντίτυπον ἑλληνικῆς μεταφράσεως τῆς Ἀτάλας του, ποῦ νομίζεις; Ἐν Σπάρτῃ, παρὰ τὸν Εὐρώταν, εἰς ὃν ἔχει ἀφερῶσει οὐκ πλέον γραμμὰς, ἀλλὰ διλιβερωτάτας στροφὰς τοῦ ὀδοιπορικοῦ τοῦ ἀπὸ Παρισίων εἰς Ἱερουσόλυμα, τοῦ ὁποίου πρὸ εἰκοσιπενταετίας ἐξέδωκε λαμπρὰν μετάφρασιν ὁ κ. Ἐμ. Δ. Ροῖδης. Γνωρίζεις ὅτι ἡ Ἀτάλα δηλητηριάζεται ἐν τῇ καλύβῃ τυφλοῦ χριστιανοῦ ἐρημίτου, ὅστις προσπαθεῖ νὰ προσηλυτίσῃ τὸν ὑπὸ τῆς χριστιανῆς ἡρώιδος σωθέντα ἀπὸ τοῦ ἐκ πυρὸς θανάτου καὶ παρ' αὐτῷ ὀδηγηθέντα Ἰνδὸν φυγόντα, καὶ συζεύξῃ μετὰ τῆς Ἀτάλας εἰς γάμον. Ἄλλ' αὕτη δι' ἔρκου φρικτοῦ, ὃν ὤμωσε παρὰ τῇ μητρικῇ κλίνῃ, ἣν καταδεδικασμένη εἰς ἀγαμίαν καὶ φοβουμένη μὴ ὑποκύψῃ ἐν τῇ μεταξὺ ἔρωτος καὶ καθήκοντος ἀγωνίᾳ αυτοκτονεῖ. Τὴν διλιβερὰν κηδεῖαν τῆς εἰκονίζει τὸ ἀριστοτέχνημα τοῦ Γάλλου Courtois. Ἰπὸ τὴν ἀψίδα φρικτῆς τινος γεφυράς θὰ ταφῶσι τὰ λείψανα τῆς ἐρατεινῆς κόρης, ἥτις φαίνεται κοιμημένη, τὰ δὲ ἐρωτικῶς μειδιδόντα χεῖλη τῆς ὀμοιάζουσι μὲ μόλις ἀνοιγομένην κάλυκα ῥόδου. Οἱ ὠραῖοι ὀφθαλμοὶ τῆς ἦσαν κεκλεισμένοι, γυμνοὶ δὲ οἱ ὤμοι, οἱ πόδες καὶ ἡ περικαλλῆς κεφαλή. Ἄλλοθρησκῶς ἐραστῆς καὶ γέροντος ἐρημίτης σιάπτουσι τὸν τάφον γονυκλινεὶς ἀπέναντι ἀλλήλων.

Μετὰ τὸ πλῆρες ἐκφράσεως ἀριστοτέχνημα τοῦ δημογενοῦς ἐν Μονάχῳ ζωγράφου ἔχεις νὰ θαυμάσῃς καὶ πιδανῶς νὰ μὴ πιστεῖσῃς ἕσα τερατολογουῦνται (ὡς πιστεύω νὰ ἰσχυρισθῆς) ἐν τῷ ἄλλῳ γαλλικῷ καλλιτεχνίῳ, ὑπερπαρίστησι τὴν ἐπὶ Λουδοβίου ΙΔ'. Ἀσπασίαν τῶν Γάλλων κατὰ τέσσαρας διαφόρους αὐτῆς ἡλικίας, πάντοτε ἀκμάζουσαν εἰς κάλλος ἑκτακτον, μοναδικὴν εὐφροσύνην καὶ παντοῖα ἄλλα ὑπέροχα πλεονεκτήματα. Ἄστατος ἐν τῷ ἔρωτι, ἀλλὰ πιστὴ ἀφ' ἑτέρου φίλη ἐξηγητίσθη ἀπὸ πολλῶν προσεπτομένων αὐτῇ παραπτωμάτων δι' ἀδελφικῆς πρὸς τοὺς γνωρίμους ἀφοσιώσεως καὶ αὐταπαρηγορίας. Ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἔζησε (1616—1706) παρέσχε τὰς ἐνδοξοτέρας τῆς γαλλικῆς ἱστορίας σελίδας, πάντα δὲ τὰ διακεκριμένα τῶν χρόνων ἐκεῖνων πνεύματα ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου, Ρακίνα, Μολιέρου μέχρι τῆς κυρίας Σεβινιὲ καὶ τοῦ δουκὸς Λαροσφουκὸ ἀνυποκρίτως ἐθαύμαζον τὴν ὑπέροχον αὐτῆς διάνοιαν καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ὑπέβαλλον τα θδάνατα αὐτῶν ἀριστουργήματα εἰς τὴν σπανίαν καὶ φιλόκαλον τῆς Νινὸν κρίσιν. Ἡ φύσις ἐπεδαψίλευσεν αὐτῇ ἀφθαρτον καλλονὴν καὶ ἐπίζηλα πνευματικὸν προσόντα, ἣ δὲ τύχη ἐγέννησεν αὐτὴν καθ' ἣν ἐποχὴν τὰ χαρίσματα ταῦτα, ἀναπόσπαστα μάλιστα, ἤξυοντο βασιλικῆς πρωτοκαθεδρίας.

Ἐν Ἀμερικῇ, τῇ χώρᾳ ταύτῃ τῶν τεραστῶν ἐπιχειρήσεων, προτίθενται νὰ φωτίσωσι τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν δι' ἠλεκτρικοῦ φωτός. Καθ' ἃ δὲ λέγεται ἡ ἠλεκτρικὴ αὐτὴ ὁδὸς θὰ συνδέῃ τὰς ἀκτὰς τῆς Ἰρλανδίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τὰς τῆς νέας Φουνδλανδίας. Ἡ φωτεινὴ αὐτὴ ὁδὸς θὰ σχηματίζεται ἐκ δέκα ἠλεκτρικῶν πλοίων, ἠγυροβολημένων εἰς ἀπόστασιν 200 θαλάσσης μιλίων τὸ ἐν ἀπο τοῦ ἄλλου κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν καὶ συνδεομένων πρὸς ἀλλήλα καὶ πρὸς τὴν ξηρὰν δι' ἠλεκτρικῶν κάλων.

Τὰ σύρματα τῆς τηλεφωνικῆς ἐταιρίας τοῦ Bell ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτεῖαις τῆς βορείου Ἀμερικῆς ἔχουσιν ἔκτασιν 101,502 μιλίων, ἢ δ'

ἐταιρία ἔχει ἐν συνόλῳ 134,601 συνδρομητῶν. Τὸ μετοχικὸν αὐτῆς κεφάλαιον ἀνέρχεται εἰς 10 ἑκατομμύρια δολλαρίων. Ἐν τούτοις ἐσχάτως ἐγένοντο λίαν ἐπιτυχεῖς πειράματα πρὸς τηλεφωνικὴν συγκοινωνίαν καὶ εἰς μεγάλας ἀποστάσεις, ἐὰν δὲ ἀποδειχθῇ, ὅτι δύναται καὶ ἐκ τῆς συγκοινωνίας ταύτης νὰ προέλθῃ βέβαιον κέρδος, ἡ ἐταιρία θὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ συστήσῃ τηλεφωνικὰ γραφεῖα συνδέοντα τὰς διαφόρους καὶ ἀπ' ἀλλήλων μακρὰν ἀπεχούσας πόλεις τῆς βορείου Ἀμερικῆς.

Λείψοτε ἀπέδωκαν εἰς τὸν καλὸν παλαιὸν καιρὸν πλεονεκτήματα καὶ ἐξῆμνησαν αὐτοὺς τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ καλὰ ἔθη, μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων αὐτοῦ ἀγαθῶν ἀναγράφουσι καὶ τὸ βαθὺ γῆρας, εἰς ὃ ἐξικνούντο οἱ ἡμέτεροι προπάτορες καὶ ὑπερ ἤτο πολὺ μεγαλειότερον ἐκείνου, εἰς ὃ ἴνῃ ὑπὸ τοῦ πολιτισμοῦ διαφανεῖται καὶ ἐκμαλαινόμενα γενεὰ δύναται νὰ φθάσῃ. Πρὸ πάντων ὅμως ἐκ τῆς ἑλληνικῆς καὶ ῥωμαϊκῆς ἱστορίας μανθάνομεν, ὅτι πολλοὶ καὶ σπουδαῖοι τῆς ἀρχαιότητος ἄνδρες ἔζησαν ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη. Ἐν τούτοις λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἐξαγόμενα τῆς νεωτέρας στατιστικῆς, βεβαιούμεθα ὅτι καὶ ἡ ταχέως ζωῶσα σημερινὴ γενεὰ δὲν ζῆ ὀλιγώτερον τῶν ἀρχαίων· οὕτω π. χ. ἐν Πρωσσίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1883 ἀπέθανον 683 ἄνδρες καὶ 1073 γυναῖκες ἀπὸ 90—95 ἐτῶν, εἶτα 125 ἄνδρες καὶ 245 γυναῖκες ἀπὸ 95—100 ἐτῶν καὶ 34 ἄνδρες καὶ 75 γυναῖκες ἀνω τῶν 100 ἐτῶν. Ἐπι μᾶλλον ἀξίωσημίωτος εἶνε ἡ σύγκρισις τῆς κατὰ μέσον ὄρον διάρκειας τοῦ βίου κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ τοὺς σημερινούς χρόνους. Κατὰ τὸν ἑλληνικὸν ὑπολογισμόν ὁ ἀνθρώπινος βίος διαρκεῖ 33¹/₃ ἔτη κατὰ μέσον ὄρον, τὴν αὐτὴν μέθοδον τοῦ ὑπολογισμοῦ ἀκολουθοῦντες καὶ διὰ τὴν σημερινὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς εὐρίσκομεν, ὅτι αὕτη ὑπερβαίνει τὰ 33,06 ἔτη κατὰ μέσον ὄρον. Ἡ τέχνη ἀρα τῆς μακροβιότητος δὲν ἡσικεῖτο τόσον παρὰ τοὺς ἀρχαίους, ὅσον τὴν σήμερον παρὰ τοὺς υἱοὺς τοῦ σιδήρου καὶ τοῦ ἀτμοῦ.

Κατὰ τὰς νεωτάτας μου ἐκ Παρισίων πληροφορίας σπουδαία μεταβολὴ ἐπῆλθεν εἰς τὴν ἐνδυμασίαν τῶν ἐκεῖ γυναικῶν. Διὰ μιᾶς καὶ ἄνευ ἄλλων τινῶν προουμιῶν κατηγορήθησαν οἱ ἀτελείωτοι ἐκεῖνοι καὶ πολὺπλοκοὶ ἔλικες, οἱ ἐπεινδύται, οἱ κόλλοι, αἱ βαθεῖαι καὶ παντοδαπαὶ πτυχαί, τὰ κράσπεδα καὶ αἱ ταινίαι, δι' ὧν μετ' ἀπαρμύλλου τέχνης συναπηρτίζετο ὁ γυναικεῖος ἱματισμὸς καὶ ὁμοιάζε λαβύρινθον, τοῦ ὁποίου ἀφεύκτως ἐγένετο θῦμα πᾶς ὁ μὴ μεμνημένος εἰς τὰ μυστήρια αὐτοῦ. Κατὰ τὸ νεώτατον τοῦτο ὑπόδειγμα ἡ ἐσθῆς ἀπὸ τῆς ὀσφύος καταπίπτει πρὸς τὰ κάτω εἰς ἀπλᾶς καὶ πλατείας, δι' οὐδενὸς ἄλλου κόσμου ἢ προσδέτου συρμικοῦ ἐφευρήματος ἐπιβαρυνόμενα. Κάτωθεν μόνον εἶνε προσεραμμένον πλατὺ τρίχαπτον μετὰ κροσσῶν, ἐν ᾧ τὸ ὑφαντικὸν καὶ ἐνδύματος καὶ διὰ τὸ θέρος ἀκόμη εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔριον λεπτὸν καὶ ἐλαφρόν. Καὶ παρ' ὅλην μου τὴν ματαίωτην πρέπει νὰ ὁμολογήσω, ὅτι τοῦτο εἶνε μέγα βῆμα προόδου· διότι τοιοῦτό τι ἐνδυμα καὶ οἰκονομικὸν εἶνε ὡς μηδὲ τὸ ἡμῖς τοῦ πρότερον ἀναγκασιώτατος ὑφάσματος ἀπαιτοῦν, σεμνότερον δ' ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις. Ὁ νέος οὗτος ἱματισμὸς τείνει πολὺ πρὸς τὴν δημοκρατικὴν ἀπλότητα, τῆς ὁποίας ὅμως οὐδὲ ἔχνη ἐφάνησαν ἐπ' ἐσχάτων εἰς τὴν γαλλικὴν δημοκρασίαν, διότι τόσον πλεονεκτήματα ἔχοντες τὰς πτυχώματα, αἱ διπλοαί, αἱ παρυφαὶ καὶ τὰ τοιαῦτα, ὥστε πάντως ἀνταπόφευκτος εἶχε καταστῆ ῥιζικὴ τις μεταρρυθμισίς καὶ ἀνατροπὴ τοῦ συρμικοῦ καθεστώτος. Ἐν τούτοις αἱ γυναῖκες δὲν ἀπέρριψαν ὅλας τὰς παλαιὰς κακὰς ἔξεις· μετ' ἰσχυρογνωμοσύνης ἀκατανόητου διατηροῦσι καὶ θὰ διατηρήσωσι, τί νομίζεις; — τὸ ἐπίσημα, ἴσως διὰ νὰ ἀναγκάσωσι τοὺς ἄνδρας νὰ πιστεύσωσιν, ὅτι τὸ ὄσμη ἡμῶν ἐκτείνεται πρὸς τὰ ὀπίσω καθ' ὅλας ἀφύσινον τρόπον. Ὅποια ἰδιοτροπία! Ἐν τούτοις ἐγὼ εὐχόμεθα καὶ πιστεύω ὅτι καὶ τὸ ἐπίσημα θὰ καταργηθῆ μετ' ὀλίγον ὡς ἄλλοτε συνέβη εἰς τὸ κρινολίνον.

Ὅπωςδὴποτε δὲν λησμονῶ ὅτι Σὺ δὲν θὰ ἔχῃς τὴν προθυμίαν ἀμέσως νὰ συμμορφωθῆς πρὸς τὰς νεωτάτας μου ταύτας πληροφορίας ἐκ τῆς καθέδρας τῶν παγκοσμίων συρμῶν καὶ διὰ τοῦτο μετὰ τὴν μικρὰν ταύτην παρέμβασιν σκόπιμον θεωρῶ νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν σειρὰν τοῦ περὶ συρμῶν λόγου μου. Ὅταν κατὰ Φεβρουάριον ἢ Μάρτιον, ἂν δὲν ἀπατώμαι, Σοὶ ἔγραφον περὶ προσεχούσης μεταβολῆς τῶν ἐαρικῶν συρμῶν, δὲν ἠδυνάμην παρὰ, ἀναγγέλλουσά Σοι τοῦτο, ν' ἀπαριθμῶ μόνον καὶ ν' ἀναφέρω ἐν συντομίᾳ τὰ νεώτερα συρμικὰ φαινόμενα, διατελοῦντα τότε ἀκόμη ἐν ταῖς παραμοναῖς τῆς ἐμφανισεῶς των. Ἦδη ὅμως, ἀφ' οἷ ἡ ὥρα τοι ἔστους ἀρκούντως ἐπροχώρησε, δύναμαι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον νὰ κρίνω, πῶς πράγματι εἶνε ὁ συρμὸς, δηλαδὴ ποῖα καινοτομία κατιέρωσε νὰ κερδίσῃ τὴν εὐνοίαν τῆς γυναικείας ἀδυναμίας. Ἐν γένει καὶ συμφώνως πρὸς τὰς ὀλίγας καὶ περιορισμένας γνώσεις μου περὶ τοι ζητήματος τούτου παρατρῶ πανταχοῦ ἀπλοποιητικὴν τινα τάσιν καὶ ῥοπὴν πρὸς τὰ σεμνότερα καὶ εὐπρεπέστερα ἱμάτια, ἀστάθειαν δὲ χαρακτηριστικὴν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκλογὴν τῶν χρωμάτων. Καὶ τὸ μὲν ὀποστίβλον ἐρυθρὸν χροῶμα εἶχον ἔδη φο-

ρέσει αἱ γυναῖκες κατὰ κόρον, τὸ δὲ φαῖν καὶ κυανὸν ἤρχισε νὰ χάνη πολὺ τοῦ πρότερον γοήτρου του, ἀφ' οὗ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον παρέμεινε εἰς τὴν ἐξουσίαν, καίτοι ἐξακολουθεῖ νὰ ἦνε ἄξιον τῆς εὐνοίας καὶ υπολήψεως τοῦ κοινοῦ· ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ· ἡ τύχη τῶν δύο τούτων χρωμάτων ὁμοιάζει πολὺ μὲ τὴν τύχην ἑλληνικοῦ ὑπουργείου, καταρριπτομένου ἴσως πάντοτε διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι μακρὸν παρέμεινε εἰς τὴν ἐξουσίαν. Ἄφ' ἑτέρου πάλιν τὸ ἀπαιτητικὸν κίτρινον χρῶμα δὲν ἀρμόζει πάντοτε καὶ εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις, δὲν ἔχει δὲ καὶ τὴν ἐλαστικότητα, ὥστε διαρκῶς ν' ἀποκτᾷ νέας φίλας καὶ νὰ συγκρατῇ πολλὰς παλαιάς. Ἄλλ' εἶνε, θά μοι εἴπῃς, δυνατόν, αἱ γυναῖκες νὰ μὴ ζητήσωσι τι ὠραῖον καὶ καινοφανές; — Ὅχι βέβαια, σοὶ ὀποκρίνομαι καὶ ἐγώ, καὶ ἀποδείξεις τούτου εἶνε, ὅτι ὅπό τινος ἤρχισαν ν' ἀναφαίνονται κἄτι πράσινα ὑφάσματα, ἔχοντα ἀποχρώσεις τὸσον ἀλλοκότους καὶ ἀσυνήθεις, ὥστε ἀπορῶ πῶς νὸ Σοὶ τὰ συστήσω, διότι ἀμφιβάλλω πραγματικῶς ἂν θὰ δυνήθῃσι ταῦτα ἐπὶ μακρὸν νὰ κρατήσωσι τὴν θέσιν των ἐν τῇ παλαιστῆρα τοῦ Συρμου. Ἐν τούτοις εἰς τοὺς ἐν τε Παρισίοις καὶ Βιέννῃ συρμικοῦς τοῦ δρόμου ἱματισμοῦς ἐπικρατοῦν χρῶμα φαίνεται ἤδη τὸ τῶν *φιστικίων* καὶ τοῦ ἀψίνθου, οὐ μόνον δὲ αἱ παρυφαὶ καὶ αἱ ταινίαι, ἀλλὰ καὶ τὰ πτερὰ καὶ τὰ περι τού-

πίλους πλέγματα εἶνε χρώματος λαμπροῦ καὶ ζωηροῦ ἢ βαθέος πρασίνου. Πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο χρῶμα λίαν προσφυῶς συνδυάζεται καὶ πᾶσα ἀπόχρωσις βαθυφαίου ὑφάσματος, ἐξ οὗ βεβαίως πᾶσα κυρία, μὴ ἀγαπᾷσα τὴν ἐπίδειξιν καὶ τὰ παραδόξα, ἤθελε προτιμήσει νὸ κατασκευάσῃ τὰ ἐνδύματά της.

Ἐν δὲ τῷ τὸν παρόντα ἀριθμὸν συνοδεύοντι πολυχρῶμῳ παραρτήματι βλέπεις, φίλιτάτη μου, τρία διάφορα ὑποδείγματα, λαμπρότατα ἐπεξεργασμένα, ὠρισμένα καὶ κατὰλληλα διὰ τρεῖς διαφόρους ἡλικίας τοῦ φύλου μας. Καὶ ἡ μὲν πρώτη εἰκὼν παρίστηεν ἐνδυμασίαν θελιτικωτάτην διὰ νεαρὰς γυναῖκας ὡς σέ, ἡ δὲ δευτέρα ἱματισμὸν διὰ κοράσια ἡλικίας ἀπὸ τεσσάρων μέχρι πέντε ἐτῶν, καὶ ἡ τρίτη διὰ νεάνιδας νεαρωτέρας Σου. Νομίζω ὅτι πᾶσα περιγραφή αὐτῶν ἀποβαίνει περιττὴ, ἀρκεῖ δ' ἐν βλέμμα ἐπὶ τῶν ὑποδειγμάτων τούτων νὰ ρίψῃς, ὅπως, μετ' ὅλας τὰς ἀνωτέρω πληροφορίας μου περὶ τῆς ἀπλοποιήσεως τῶν συρμικῶν ἰδιοτροπιῶν, ἀμέσως πεισθῆς περὶ τοῦ ἐναντίου καὶ ἀποφασίης νὰ ἐκφέρῃς ἐμβριθεῖς τινὰς σκέψεις περὶ τῶν καταλληλοτέρων διὰ τὰς Ἑλληνίδας ἐνδυμάτων.

Ἐπὶ τούτοις χαῖρε.

ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ ΠΕΡΙΕΡΓΟΥ.

ΟΛΙΓΑ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ.

(μετὰ εἰκόνων).

Ἀπαισιόδοξοι φιλόσοφοι καὶ ἠθικοπολιτικοὶ ἠρεύνησαν διαφοροτρόπως τὸ ζήτημα, ἂν τῷ ὄντι αἱ λαμπραὶ ἐφευρέσεις τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐπήγαγον ἐξ ἴσου λαμπρὰς πνευματικὰς καὶ ἠθικὰς προόδους διὰ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἂν κατὰ τινὰ τρόπον ὠφέλησαν αὐτήν. Τὸ γενικώτερον συμπέρασμα τῶν ἔρευνῶν τούτων ἦν, ὅτι ἐν συνόλῳ ἡ ζωὴ γενεὰ οὐχὶ μεγαλείτερον, ἀλλὰ μᾶλλον πολὺ μικρότερον μέτρον εὐτυχίας ἔχει παρ' ὅσον οἱ πατέρες καὶ προπάτορες αὐτῆς. Αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ ζήτημα εἶνε δυσχερὲς καὶ δύσλυτον, οὐδὲ πρέπει νὰ τεθῇ ὑπὸ συζήτησιν ἐντὸς τῶν στενῶν τούτων ὁρίων· ἀλλ' ὅπωςδὴποτε θὰ τολμήσωμεν ἐνταῦθα μίαν μόνον παρατήρησιν νὰ ὑποβάλωμεν, ἱκανὴν ἴσως νὰ ἐξηγήσῃ, διατὶ ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν σοφῶν τούτων ἀνθρώπων γεννῶνται τόσον ζοφεραὶ καὶ ἀλλόκοτοι ἰδέαι. Αὗται προέρχονται μόνον καὶ μόνον ἐκ τῆς ἀχαρίστου καταφρονήσεως, μετ' ἧς οἱ νῦν ἄνθρωποι λησμονοῦσι πᾶσαν μεγάλην πρόοδον, ἣν χθὲς μόλις ἐποιήσαντο ἐν τε τῇ ἐμπορικῇ συγκοινωνίᾳ καὶ οἰκιακῇ αὐτῶν οἰκονομίᾳ. Εἰς πάμπολλα μέρη τῆς ἡμετέρας πατρίδος ἅπασα ἡ συγκοινωνία ἐκτελεῖται διὰ φορτηγῶν ζώων, μόλις δὲ ἀπὸ τινων ἐτῶν ἤρχισε νὰ καταβάλληται ἡ δέουσα φροντίς πρὸς ἐπίρρωσιν τῶν ζωτικῶν δυνάμεων τῆς χώρας διὰ τῆς κατασκευῆς σιδηροδρομικῶν γραμμῶν. Ἐν τούτοις ἀναμείνωμεν μικρὸν ἔτι καὶ θ' ἀκούσωμεν ὅτι ἀπὸ μακροῦ ἤδη οἱ ἄνθρωποι τῆς Εὐρώπης ἐκφέρουσι κατὰ τῶν μέσων τούτων τῆς συγκοινωνίας πικρὰ παράπονα κατὰ τῶν ἀνιερῶν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου ταξιδίων, ἀγανάκτησιν διὰ τὴν ἐπὶ ὥρας τινὰς ἀργοπορίαν τηλεγραφημάτων τινος, ἐνῶ μόλις πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων διὰ νὰ γίνῃ τὸ αὐτὸ ἀπητοῦντο ὀλόκληροι ἐβδομάδες. Ἄλλ' ἔστω· „ἐν τῷ κακῷ τούτῳ ἐνπάρχει τὸ πνεῦμα τοῦ ἀγαθοῦ,“ λέγουσιν οἱ Γερμανοί, ὁ πρόωρος δ' οὗτος κόρος τῶν προηγουμένων κατορθωμάτων γεννᾷ ἀκατάσχετον ἐπιθυμίαν πρὸς νεώτερα καὶ οὕτω ἀκαταπαύστως γεννῶνται νέα μεγάλα ἀνακαλύψεις καὶ ἐφευρέσεις.

Τρανωτάτας περὶ τούτου ἀποδείξεις παρέχει ἡμῖν ἡ τόσον νεαρὰ ἱστορία τοῦ τηλεφώνου. Δὲν παρήλθεν ἀκόμη ὀλοκληρὸς δεκαετία, ἀφ' οὗτο ὁ καθ. Graham Bell ἐν τῇ παγκοσμίῳ Ἐκδήσει τῆς Φιλαδελφίας ἐξέδηκε δημοσίᾳ τὰ

πρῶτα πειράματα μετὰ τοῦ τηλεφώνου του, τότε δὲ ὁ κόσμος ἐν μέρει θαυμάζων καὶ ἐν μέρει ἀπιστῶν προσεῖδε τὴν ἐφεύρεσιν, δι' ἧς συνενεῖτο προφορικῶς εἰς μιλίων ἀπόστασιν, καὶ ἐθεώρησεν αὐτὴν μᾶλλον θεωρητικῶς εὐφυᾶ παιδιὰν παρὰ πρακτικὸν κατόρθωμα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ἔχον ἀνυπολόγιστον σημασίαν. Ἦδη τὸ τηλεφῶνον κατέστη ἀπαραίτητον μέσον πρὸς συγκοινωνίαν ἀπανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ἴσῃ χρησιμότητα ἔχον πρὸς δημοσίους καὶ ἰδιωτικοὺς σκοπούς. Καὶ ἀφ' ἑνὸς συνετέλεσεν εἰς τὴν μείζονα συμπύκνωσιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ τηλεγραφικοῦ πλέγματος, τοῦ περιβάλλοντος ἅπασαν τὴν ὑφήλιον, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀνέπτυξεν εἰς ἀπίστευτον βαθμὸν τὴν ταχέαν συγκοινωνίαν ἐν ταῖς μεγαλειτέροις καταστάσεσι καὶ ἐργαστασίαις μεταξύ τοῦ γραφείου καὶ τῶν διαφόρων ἄλλων τμημάτων αὐτῶν, ἐν ταῖς οἰκοῖς μεταξύ τοῦ κομμωτηρίου καὶ τοῦ μαγειρείου, καὶ τῶν διαφόρων δωματίων. Ἄς ὑποθέσωσιν αἱ ἡμέτεραι ἀναγνώστρια ὅτι εὐρίσκονται πρὸς στιγμὴν ἐν τινι μεγάλῃ εὐρωπαϊκῇ πόλει καὶ ὅτι ἤλθον φίλαι τινὲς αἴφνης νὰ τὰς ἐπισκεφθῶσι.

Καὶ ἐὰν μὲν κατοικῇ τις ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως, τοιαύτη τις ἀπροσδόκητος ἐφοδος ἀγαπητῶν γνωρίμων οὐδεμίαν θὰ προξενήσῃ ἐνόχλησιν εἰς τὴν οἰκοδέσποιαν, διότι ἐκ τοῦ πλησίον δύναται ἀμέσως νὰ προμηθευθῇ πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖται, ἵνα δι' ὕλικῶν μέσων ἀποδείξῃ τὴν φιλοξενίαν της. Ἐὰν δὲ διατρίβῃ εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἔχει ἤδη φροντίσει ἐκ τῶν προτέρων νὰ ἐφοδιάσῃ ἀρκούντως διὰ τροφίμων τὰς ἀποθήκας, ἵνα πάντοτε ὁσάκις ἐξ ἀπροόπτου ἐπιτίθενται φίλοι ξένοι, μὴ ἐπέλθῃ σιτοδεία εἰς τὸν οἶκον. Ὅταν ὅμως κατοικῇ τις πρὸ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως, δηλαδὴ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, ὅπου δὲν εὐρίσκονται ὅλα ἀμέσως, ὅσα ἂν ἐπιθυμήσῃ τις, ἡ δὲ πόλις δὲν ἀπέχῃ τόσον, ὥστε νὰ θεωρηθῇ φρόνιμος ἢ ἐναποθήκευσις ὅλων τῶν ἀναγκαίων ἐπὶ μακρότερον χρονικὸν διάστημα, ἐκεῖ πολλάκις καὶ αἱ μᾶλλον συνηθέστεραι ἐπισκέψεις δύναται νὰ φέρωσι τὴν οἰκοδέσποιαν εἰς δεινὴν ἀμηχανίαν, καὶ παραδείγμα ἔστωσαν τὰ κατωτέρω:

Τὴν φορὰν ταύτην ἔτυχε νὰ μὴ γίνῃ μηδ' ἡ ἐλαχίστη προετοιμασία, διότι ὁ οἰκοδεσπότης ἐσκέπετο τὴν αὐτὴν ἡμέραν μάλιστα νὰ ἐπιχειρήσῃ ταξιδίον τι, ἡ δὲ κυρία τοῦ οἴκου ἀπεφάσισε νὰ διελθῇ τὸν χρόνον τῆς παροδικῆς ταύ-